

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
Public Participation in the Development of Creative Tourism Plans: A Case
Study of Muang District, Phitsanulok Province

นรากรณ์ คำสว่าง¹ ธนัสธา โรจนตรกุล²
Narakon khamawang, Tanastha Rojanatrakul

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัย พบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 5 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมให้ข้อมูล ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุน และด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีอายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือนต่างกัน โดยรวมมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประชาชนที่มีเพศต่างกันโดยรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมประชุม ประชาคมแสดงความคิดเห็นปัญหาความต้องการ ควรจัดให้มีการอบรมหรือกิจกรรมให้ความรู้เข้าใจในการพัฒนาแผนแก่ประชาชน เพื่อสร้างแรงจูงใจและความใกล้ชิดกับประชาชน

คำสำคัญ (keywords) : การมีส่วนร่วม; แผน; ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

Abstract

This research's objectives were: 1) to study the level of public participation in the development of creative tourism plans; 2) to compare personal factors affecting public participation in the development of creative tourism plans; and 3) to study the public

Received: 2024-04-24 Revised: 2024-05-06 Accepted: 2024-05-07

¹ คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Students, Pibulsongkram Rajaabhat University, Thailand, Phitsanulok. E-mail: Narakon.k@psru.ac.th

² คณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Master of Public Administration Program Students, Pibulsongkram Rajaabhat University, Thailand, Phitsanulok. E-mail: Tanastha.r@psru.ac.th

participation guidelines for the development of creative tourism plans. Both quantitative research and qualitative research were employed. The research results showed below.

1. Public participations in the development of creative tourism plans overall with all five items were at a moderate level. With consideration of each aspect, it was found that, sorted from highest to lowest average, receiving information, providing information, expressing opinions. There were the aspect of participation and support, and participation in work at every step, respectively.

2. Comparisons of the personal factors and public participations in the development of creative tourism plans in Mueang District, Phitsanulok Province revealed that people with various ages, education, status, occupation, and monthly income overall had different contributions, statistically at the .01 level, while the overall participations of people of different genders was not statistically different at the .05 level.

3. Guidelines for developing public participations in the creative tourism plans should include publications of various news information for the communities to know thoroughly, encourage people to attend community meetings and express their opinions on problems and needs. Training or activities should be organized to provide knowledge and understanding of plan development to the people. Also, they should create motivation and closeness to the people.

Keywords: participation; plan; creative tourism

บทนำ (Introduction)

การท่องเที่ยวของประเทศไทยมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลายและเน้นความยั่งยืน มีการผสมผสาน วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และความเป็นไทยเพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดการ เดินทางท่องเที่ยวกระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว ในเมืองรองมากขึ้นในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งภาครัฐและเอกชนได้มีมาตรการสนับสนุนและกระตุ้นการท่องเที่ยว จากนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในเมืองรองเพื่อการกระจายและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เผยแพร่รวมการท่องเที่ยวของไทยในช่วงไตรมาส 1 ปี 2566 มีทิศทางการฟื้นตัวเร็วกว่าที่ประเมินไว้ค่อนข้างมาก โดยในเดือนมกราคม 2566 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยจำนวน 2.14 ล้านคน ขยายตัว 1,502.76% อีกทั้งคาดว่าไตรมาส 1 ปี 2566 นี้ จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยราว 6 ล้านคน และตลอดทั้งปีนี้ ไทยน่าจะมีลูนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่น้อยกว่า 25 ล้านคน และอาจมีลูนถึง 30 ล้านคน ซึ่งทิศทางการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นนี้ เป็นผลมาจากนโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2566)

การท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีนโยบายที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เน้นสร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเชิงวัฒนธรรม สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566-2570 ด้านจุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน ศักยภาพของการท่องเที่ยวไทยยัง

มีข้อได้เปรียบจากประเทศคู่แข่ง ด้วยทำเลที่ตั้งที่เป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาค ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และความมีอัตลักษณ์ของไทย (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

ด้วยจังหวัดพิษณุโลกเป็นจังหวัดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตภาคเหนือตอนล่าง และเป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เพราะเจริญรุ่งเรืองมายาวนานตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัย อีกทั้งเคยเป็นเมืองหลวงแทนกรุงศรีอยุธยาถึง 25 ปี มีการเรียกขานว่าเป็นเมืองสองแควเพราะมีแม่น้ำไหลผ่านสองสายคือแม่น้ำน่านและแม่น้ำแควน้อย ปัจจุบันพิษณุโลกมีความเจริญในหลายด้านทั้งยังเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญที่นับวันจะยิ่งเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้นเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญและมีชื่อเสียงหลายแห่งในหลากหลายรูปแบบทั้งด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิต ทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างดี และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านการท่องเที่ยวครบครัน ทั้งที่พัก ร้านอาหาร รวมไปถึงกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดพิษณุโลกมีความประทับใจ และเป็นแผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก (พ.ศ. 2566-2570) จังหวัดที่ได้ชื่อว่าเป็น "เมือง 3 ธรรม" เพราะที่นี่มีจุดเด่นและเอกลักษณ์ที่สำคัญคือ วัฒนธรรม ประเพณีมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ วิถีชีวิตชุมชน และวัดวาอารามที่สำคัญ และจังหวัดพิษณุโลกยังเป็นศูนย์กลางการพัฒนา/ศูนย์กลางความเจริญแห่งภูมิภาคภาคเหนือตอนล่าง ในการพัฒนาจังหวัดพิษณุโลกให้บรรลุเป้าหมายสู่เมืองแห่งไมซ์ (MICE City) และเกิดการพัฒนาย่างยั่งยืน จึงต้องอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคธุรกิจเอกชน โดยความร่วมมือร่วมใจและบูรณาการการทำงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งของทุกภาคส่วน (สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก, 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะศึกษาในเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้เกิดการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพในด้านการท่องเที่ยวเพื่อยกระดับศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยยึดตามตามแผนการท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานราชการ หรือองค์การต่างๆ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งสามารถที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการท่องเที่ยวของจังหวัดพิษณุโลกและให้ประชาชนหรือคนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนการท่องเที่ยว ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ด้านการมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุน

1.2 ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก จำนวนทั้งหมด 282,291 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่ม Taro Yamane (Taro Yamane: 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และที่ระดับความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 399 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูลสะดวกในการคำนวณ และสะดวกในการแทนค่า)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ นายอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก และพัฒนาการอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลกและท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ทางผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศึกษาใน อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ครอบคลุมครบทั้ง 20 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พื้นที่ในการลงพื้นที่คือ พื้นที่ทั้ง 20 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

1.4 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่จะใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบไปด้วย ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนตัวแปรตาม คือ ด้านการมีส่วนร่วม ได้แก่ การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน และการมีส่วนร่วมสนับสนุน

1.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา ในการวิจัยครั้งนี้ทำการวิจัย และเก็บข้อมูลในช่วง ระหว่างเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2566 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ เป็นแบบสอบถามลักษณะให้เลือกตอบ (Checklists)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยแบ่งจำนวนคำถามออกเป็นทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการมีส่วนร่วมให้

ข้อมูล 2.ด้านการมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร 3.ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 4.ด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน 5.ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุน

แบบสัมภาษณ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามกระบวนการต่างๆ ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม(Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้มีการดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี จากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยลงพื้นที่สัมภาษณ์กับนายอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก พัฒนาการอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพิษณุโลก ด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่กลุ่มตัวอย่างได้ทำการตอบแล้วมาวิเคราะห์ประมวลผล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้ทำการวิเคราะห์ทางเนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์ ประกอบกับแนวคิด ทฤษฎี

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติอนุมานหรือสถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) รวมถึงใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ตัวแปรอิสระ ด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ โดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งหมด 5 ด้าน โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ(Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง โดยใช้สถิติการทดสอบค่า t-test (Two-Independent Sample Test) สถิติทดสอบค่า F-test (One-Way ANOVA) และการทดสอบรายคู่ (Least Significant Difference :LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด 5 ข้อ ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = .73) ด้านการมีส่วนร่วมให้ข้อมูล อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = .63) ด้านการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$, S.D. = .66) มีด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = .54) และด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = .53) ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.920) จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมแตกต่างกัน (Sig = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการเสวนา ประชุม ประชาคมหมู่บ้าน คุกรจัดการประชุมหรือประชาคม วันเวลาสถานที่ที่มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด เพื่อประชาชนจะได้สะดวกในการมา ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน ด้วยช่องทางที่หลากหลายและทั่วถึงครอบคลุมทุกๆ เรื่อง เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสาร เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ควรมีการสร้างช่องทางสื่อสารออนไลน์และช่องทางติดต่อ เพื่อที่ประชาชนจะได้รับรู้ข่าวสารกิจกรรม อย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาท มีส่วนร่วมกล้าแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงวัยร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหา จัดกิจกรรม โครงการแลกเปลี่ยนความรู้เปิดใจยอมรับฟังข้อคิดเห็นต่างๆ จัดประชุมประชาคมบ่อยครั้ง ร่วมเสนอแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็น ปัญหาที่ประชาชนเสนอมา เพื่อใช้ในการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การวางแผน แก้ไขปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงาน สามารถตรวจสอบติดตามการดำเนินงานได้ควรจัดกิจกรรมโครงการ/ให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาแผน อบรมสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน สร้างความตระหนักให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมหรือโครงการเพื่อจะได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูล ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ คะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545: 38) ที่กล่าวว่า การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องราวต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ สอดคล้องกับงานวิจัย ศรีรักษ์ คุ่มสิงห์สันต์ และคณะ (2566: 84) พบว่า

ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นการให้ข้อมูลค้นหาสาเหตุ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการให้เกิดการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงและประชาชนยังเป็นบุคคลในพื้นที่ ที่รู้สภาพปัญหาของพื้นที่ ต้องการให้ข้อมูลเพื่อใช้เป็นประโยชน์กับหน่วยงานรัฐในการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

ด้านมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2545: 57-62) ที่กล่าวว่า รัฐได้ให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมแก่ประชาชน เมื่อรัฐมีความคิดริเริ่มนโยบายที่จะให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ แล้วเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้โดยการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนหรือให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและข้อมูลข่าวสารของราชการที่มอบให้แก่ประชาชนนั้น นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เนื่องจากข้อมูลข่าวสารจะบอกถึงโครงการหรือกิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น ความจำเป็นและความสำคัญที่จะต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้นรวมถึงการดำเนินการและมาตรการต่างๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนาอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัย ภาณุวัฒน์ แก้วแหยม (2563) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ได้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการทำประชาคมและให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆเมื่อประชาชนได้รับข่าวสารก็จะสามารถให้ความร่วมมือในการทำงานของหน่วยงานรัฐได้

ด้านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (2545: 57-62) ที่กล่าวว่า การที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ประชาชนก็สามารถแสดงออกข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการเปิดให้แสดงความคิดเห็นในรูปแบบต่างๆและสามารถตัดสินใจในข้อต่อไปได้ สอดคล้องกับงานวิจัย ภัทราวดี อ่ำคุณ (2562) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นการแสดงความคิดเห็นเสนอปัญหาต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องปัญหาที่พบเจอ เพื่อให้หน่วยงานรัฐได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ด้านมีส่วนร่วมในการทำงานทุกขั้นตอน ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ อคิน รพีพัฒน์ (2527: 41) ที่กล่าวว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน คือ การร่วมกันในการค้นหาปัญหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไขการร่วมกันตัดสินใจเลือกแนวทางและการวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหาการร่วมกันปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผนสอดคล้องกับงานวิจัย สุริมา เทพวงศ์ (2562) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมตามแผน ต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนต้องการที่มีส่วนร่วมกับหน่วยงานรัฐในการทำงานติดตามการดำเนินงาน การวางแผน การตัดสินใจกิจกรรม/โครงการ เพื่อให้การดำเนินงานการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เป็นไปอย่างราบรื่นและให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านมีส่วนร่วมสนับสนุน ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช์ (2528: 39) ได้กล่าวว่า การทำงานร่วมกันกับกลุ่มคนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจโดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลาและลำดับเหตุการณ์ที่ทรงประสิทธิภาพโดยให้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความคิดความรู้ความสามารถ แรงงานสนับสนุนหรือจัดการทรัพยากรเช่นเงินทุนวัสดุในกิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับงานวิจัย ญาณเดช คุ่มประยูร (2564) พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ ต่อการพัฒนาชุมชน มินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กระบวนการทำงานตั้งแต่ต้นแต่ต้องการให้การสนับสนุน ในเรื่องของการบริจาคเงิน ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ แรงงานเข้าช่วยสมทบ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะอายุมีผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการ และผู้ที่มีการศึกษาสูงอาจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมผู้ที่มีความพร้อมในด้านอาชีพ มีรายได้ที่มั่นคง สามารถสละเวลาเข้ามามีส่วนร่วมได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำหรือมีอาชีพที่ไม่มั่นคง สอดคล้องกับแนวคิด Cohen and Uphoff (อ้างใน วิชชากร ตรีกตรอง, 2563) ที่กล่าวว่า สิ่งที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น คุณสมบัติหรือภูมิหลังของแต่ละบุคคลอาจจะเป็นตัวแปรสำคัญต่อการให้ความร่วมมือร่วมใจ หรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็น อายุและเพศ สถานภาพของครอบครัว ระดับการศึกษา ขนชั้นทางสังคม อาชีพ เป็นต้นอย่างไรก็ตามปัจจัยเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนที่แตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสุธิมา เทพวงศ์ (2562) พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับ ชัยรัตน์ มาสอน และ คณะ (2565: 336-354) พบว่า ประชาชนที่มี อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ในการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์นั้น ต้องเชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการเสวนา ประชุม ประชาคมหมู่บ้าน ควรจัดการประชุมหรือประชาคมวันเวลาสถานที่ที่มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด เพื่อประชาชนจะได้สะดวกในการมา ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน ด้วยช่องทางที่หลากหลายและทั่วถึงครอบคลุมทุกเรื่อง เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ควรมีการสร้างช่องทางสื่อสารออนไลน์และช่องทางติดต่อส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาท มีส่วนร่วมกล้าแสดงความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงวัยร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหา จัดกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้เปิดใจยอมรับฟังข้อคิดเห็นต่างๆ

เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การวางแผน แก้ไขปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงาน สามารถตรวจสอบติดตามการดำเนินงานได้ควรจัดกิจกรรมโครงการ/ให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาแผน อบรมสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชน สร้างความตระหนักให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมหรือโครงการ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ สืบเพ็ชร (2562) พบว่า แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มี 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ท้องถิ่นควรจัดกิจกรรมที่มุ่งให้ประชาชนความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเท่าที่ควร และแผนพัฒนายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และควรเผยแพร่ร่างแผนพัฒนาสามปีให้ประชาชนได้ศึกษาก่อนที่จะมีการลงพื้นที่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในด้านต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการตามโครงการและในการประชาชนควรเป็นคณะกรรมการร่วมประเมินผลการดำเนินโครงการเพื่อประเมินผลได้อย่างแท้จริง ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ควรให้ประชาชนร่วมเสนอปัญหาแนวทางการแก้ไขโครงการต่างๆ อย่างทั่วถึง และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนระดับหมู่บ้านหรือกลุ่มต่างๆ ในท้องถิ่นได้เสนอแผนงานหรือโครงการที่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการของกลุ่มหรือชุมชนนั้น เพื่อให้ท้องถิ่นได้พิจารณาใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการพัฒนาของท้องถิ่นอีกทั้งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้ร่วมดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของท้องถิ่นได้เต็มความสามารถของคนในพื้นที่และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฬาลักษณ์ กอบัวกลาง (2560) พบว่า ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีจำนวนมากที่สุดคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนทราบ รองลงมา คือ ควรมีกลยุทธ์ที่จะทำให้ประชาชนเข้าร่วมประชาคมให้มากขึ้น และมีความสำคัญในการจัดทำแผน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผนให้มากขึ้น ตามลำดับ

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ทั้งนี้ทำให้ทราบว่าควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เชิญผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการเสวนา ประชุม ประชาคมหมู่บ้าน ควรจัดการประชุมหรือประชาคม วันเวลาสถานที่ที่มีความเหมาะสม หรือเป็นวันหยุด เพื่อประชาชนจะได้สะดวกในการมา ควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน ด้วยช่องทางที่หลากหลายและทั่วถึงครอบคลุมทุกๆ เรื่อง เพราะการประชาสัมพันธ์เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนได้รับทราบข่าวสารเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ควรมีการสร้างช่องทางสื่อสารออนไลน์และช่องทางติดต่อบอร์ดประชาสัมพันธ์ หรือ หอกระจายข่าวผ่านเสียงตามสายของผู้นำท้องถิ่น เพื่อที่ประชาชนจะได้รับรู้ข่าวสารกิจกรรม อย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงวัยร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการ ปัญหา จัดกิจกรรมโครงการแลกเปลี่ยนความรู้เปิดใจยอมรับฟังข้อคิดเห็นต่างๆ จัดประชุมประชาคมบ่อยครั้ง ร่วมเสนอแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ รับฟังความคิดเห็น ปัญหาที่ประชาชนเสนอมา เพื่อใช้ในการพิจารณาในการจัดทำแผนพัฒนา และยังสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นข้อเสนอแนะที่เสนอมายจะถูกนำไปพิจารณาในการพัฒนาแผน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การวางแผน แก้ไขปัญหาอุปสรรคระหว่างการทำงาน สามารถตรวจสอบติดตามการดำเนินงานได้ควรจัดกิจกรรม

โครงการ/ให้ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาแผน สร้างความตระหนักให้ประชาชนเป็นส่วนหนึ่งในการทำกิจกรรมหรือโครงการ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ตระหนักเห็นถึงความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้
 - 1.1 หน่วยงานรัฐควรมีการจัดกิจกรรมที่สนับสนุนหรือกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ มากยิ่งขึ้น
 - 1.2 หน่วยงานรัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ แนะนำให้ประชาชน รับรู้ถึงข่าวสารการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
 - 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาแผนการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

เอกสารอ้างอิง (References)

- คะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- จุฬาลักษณ์ กอบัว. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลเมืองเก่า อำเภอภินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชัยรัตน์ มาสอน ชาญชัย ฮวดศรี และสุพล พรหมกุล. (2565 มกราคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(1): 336-354.
- ญาณเดช คุ้มประยูร. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาชุมชนมีนบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2566). การท่องเที่ยวไทยฟื้นตัวอย่างไรในเชิงพื้นที่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/article/chaengsibia/article-2023jun13.html>. สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2566.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาณุวัฒน์ แก้วแหยม. (2563) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอยะบะดา จังหวัดลพบุรี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ภัทราวดี อ่ำคุณ. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบ้านเกาะ อำเภอเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- วิชชากร ตรีกตรอง. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรรัชค์ คุ่มสิงห์สันต์ สุภชัย ตรีเทศ และคณะ. (2566 พฤษภาคม-สิงหาคม). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารร่มมุงทอง. 2566(2): 69-84
- สุธิมา เทพวงศ์. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์และความมั่นคง. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/ Doc/Plan13_Final.pdf สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2566.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์. (2545). รัฐธรรมนูญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- สำนักงานจังหวัดพิษณุโลก. (2565). แผนพัฒนาจังหวัดพิษณุโลก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www2.phitsanulok.go.th/strategic> สืบค้นเมื่อ 11 สิงหาคม 2566.
- สราวุธ สืบเพ็ชร. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลทะเลทรัพย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อดิน รพีพัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการ.
- Yamane, T. (1973). *Statistics An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.